

Закон України “Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань”: НОВЕЛИ ТА ВИКЛИКИ

28.07.2015 – Київ

Мета / завдання Закону

- Реформування системи надання адміністративних послуг у сфері державної реєстрації
- Створення зручних та доступних умов отримання адміністративних послуг громадянами та суб'єктами господарювання
- Підвищення рівня прозорості в наданні адміністративних послуг
- Спрощення процедур надання адміністративних послуг, зменшення умов для корупції

Адміністративна послуга

- це результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг (*органом виконавчої влади, органом місцевого самоврядування*) за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав / або обов'язків такої особи відповідно до закону

(п. 1 ст. 1 Закону “Про адміністративні послуги”)

Ознаки адміністративних послуг

- Заява фізичної або юридичної особи
- Стосується **прав** або **обов'язків** особи
- Підстава для надання – **закон**
- Надає – уповноважений суб'єкт (“**орган**”)
- Завершується результатом, спрямованим на набуття, зміну чи припинення прав / або обов'язків особи (адміністративним **актом**)

Державна реєстрація:

- офіційне визнання і підтвердження державою фактів створення або припинення юридичної особи, громадського формування, в т.ч. без статусу ю.о.;
- Засвідчення факту наявності статусу ГО та його символіки;
- Засвідчення факту наявності статусу професійної спілки, об'єднання професійних спілок, політичної партії, організації роботодавців та їх об'єднань (їх символіки);
- Засвідчення набуття або позбавлення статусу підприємця фізичною особою

Суб'єкти державної реєстрації

- Міністерство юстиції України
- Територіальні органи Міністерства юстиції України
- Органи місцевого самоврядування
- Державні нотаріальні контори, приватні нотаріуси
- Банки (здійснюватимуть повноваження в порядку визначеному Кабінетом Міністрів України, а не на підставі закону)

ЄДР об'єднуватиме в собі:

- Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців;
- Єдиний ліцензійний реєстр;
- Реєстр документів дозвільного характеру;
- Єдиний реєстр громадських формувань;
- Реєстр громадських організацій;
- Єдиний реєстр підприємств, щодо яких порушено справу про банкрутство;
- Включатиме відомості з Реєстру арбітражних керуючих.

...

Вимоги до ЄДР (ст. 7)

1. Автоматизація процесу державної реєстрації;
2. Заповнення та друк форми (за бажанням);
3. Ідентифікацію заявників при поданні документів в електронній формі, в т.ч без електронного цифрового підпису;
4. Державну реєстрацію за принципом екстериторіальності;
5. Пошук взаємозв'язків між юридичними особами та їх засновниками;
6. Контроль за повнотою внесення записів;
7. Захист даних згідно із законом та ін.

Портал електронних сервісів

Це веб-сайт для доступу до інформації та послуг у сфері державної реєстрації, ліцензування та дозвільної системи у сфері господ. діяльності.

1. Подання документів в електронній формі.
2. Доступ до відомостей та документів в ЄДР.
3. Перегляд стану розгляду документів.
4. Подання запитів в електронній формі.
5. Перегляд, копіювання та роздруковування інформації та документів з ЄДР.
6. Функціонування Персонального кабінету.
7. Оплату адміністративного збору та оплату за отримання відомостей з ЄДР та ін.

Надання відомостей з ЄДР у вигляді:

Безоплатного доступу

- через Портал електронних сервісів шляхом їх перегляду, копіювання та роздруковування
- через Персональний кабінет до документів, поданих для реєстрації

Інший порядок у вигляді

Документів у паперовій та електронній формі, які містяться в реєстраційній справі

- виписок в електронній формі (паперова тільки для проставлення апостилю).
- витягів в електронній та паперовій формі в режимі реального часу

Порядок має визначати Мін'юст

Вимоги до документів

- 1. Повинні бути викладені державною мовою**(та додатково – іншою мовою за бажанням заявника)
- 2. Текст написаний розбірливо** (машинодруком або від руки друкованими літерами)
- 3. Не дозволяється підчищення або дописки, закреслені слова** (орфографічні та арифметичні помилки, а також містити пошкодження, що не дають змоги однозначно тлумачити їх текст)
- 4. Вимоги до електронних документів визначатимуться Кабміном** (в Порядку державної реєстрації юридичних осіб, громадських формувань та ФОП та надання відомостей з ЄДР)
- 5. Заява підписується заявником** (якщо поштою - нотаріально)
- 5. 1 примірник установчого документу**
- 6. Всі документи з дотриманням вимог, встановлених законом.**

Технологічна картка № xx/yy

(назва послуги)

№ п/п	Етапи послуги	Відповідальна посадова особа і структурний підрозділ	Дія (В, У, П, З)	Термін виконання (днів)
1				
2				
3				
4				
5				
Загальна кількість днів надання послуги – xx				
Загальна кількість днів (передбачена законодавством) – yy				

Умовні позначки:

xx/yy – шифр послуги, де:

xx – код структурного підрозділу,

yy – номер послуги структурного підрозділу;

В – виконує, **У** – бере участь, **П** – погоджує, **З** – затверджує

Строки розгляду документів

- Щодо юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців – **протягом 24 годин**
- Щодо політичної партії, професійної спілки, її об'єднання, творчої спілки – не пізніше 30 роб.днів
- Щодо організації профспілки – не пізніше 3 роб.днів
- Щодо громадського об'єднання – не пізніше 3 роб.днів та ін. (ст. 28)

Деякі вимоги до порядку подачі документів (1)

- Одночасно подаються документи для реєстрації припинення та реєстрації новоутвореної в результаті реорганізації юридичної особи
- Рішення про припинення юридичної особи поділено на два документи: власне рішення та документ про затвердження комісії з припинення
- При припиненні довідки контролюючих органів надходять в електронному вигляді (подається заява та архівна довідка)

Деякі вимоги до порядку подачі документів(2)

- Судові рішення про скасування дій та про заборону надходять виключно в електронному вигляді (для здійснення дії – в порядку Закону України «Про виконавче провадження»)
- Введено поняття зупинення розгляду документів
- Відсутнє поняття місцезнаходження юридичної особи або місце проживання фізичної особи (є адреса електронної пошти, при цьому залишено підстави для припинення юридичної особи – відсутність за місцезнаходженням та зберігання реєстраційних справ)
- Залишено спрощену процедуру припинення

Оскарження дій державного реєстратора

- **Дворівнева система адміністративного оскарження:**
- До територіального органу юстиції
- до Міністерства юстиції України

Термін розгляду – не більше 30 к.д. (+15)

Скарги задовольняються шляхом:

- скасування реєстраційної дії ;
- проведення реєстраційної дії
- виправлення технічної помилки (*ст. 36 Закону*)

Рішення Мін'юсту можуть бути оскаржені до суду

Відповідальність у сфері державної реєстрації

- Засновники несуть відповідальність за відповідність установчих документів законодавству (та їх перекладу)
- Заявник несе відповідальність за відповідність копій документів в електронній формі оригіналам таких документів
- За грубі та систематичні порушення у діях чи бездіяльності державного реєстратора:
 - - блокування його доступу до ЄДР
 - - анулювання його доступу до ЄДР (банк – акредитації)

Плата у сфері державної реєстрації

- Новостворена юридична особа та ФОП – безоплатність
- 0,3 мінімальної заробітної плати – за державну реєстрацію змін до відомостей про ю.о. (крім зміни зв'язку з ю.о.).
- 0,1 мінімальної заробітної плати - за державну реєстрацію змін про ім'я або місце проживання ФОП

Неписані вимоги до ЦНАП

- Максимум адміністративних послуг
- Концепція відкритого просторого приміщення
- Орієнтований на відвідувачів режим роботи (єдиний графік для всіх послуг)

Загальна структура ЦНАП

- **“Фронт-офіс”:**
 - рецепція / інформаційний пункт
 - зона очікування
 - прийом заяв відвідувачів
- **“Бек-офіс” (“закрита частина”):**
 - опрацювання справ (фахові підрозділи, органи)
 - телефонна довідка; робота з поштою

Супутні послуги

- Виготовлення копій документів, ламінування, фотографування, продаж канцтоварів, банківські послуги тощо
- Надаються суб'єктами господарювання.
- Добір на конкурсній основі за критеріями мінімізації матеріальних витрат та витрат часу особи
- Типовий порядок проведення конкурсу затверджується КМУ
- Надання **платних** супутніх послуг суб'єктом надання АП, ЦНАП забороняється

Основні проблеми і помилки при створенні і в діяльності ЦНАП

- Брак політичної волі та лідерства
- Неадекватний вибір приміщення
- Забагато послуг / диференційований графік прийомних годин
- Неналежне виконання підготовчої роботи
- Збереження “паралельного” прийому відвідувачів

(1) Державний реєстратор

- Особа, що перебуває у трудових відносинах з Міністерством юстиції України, його територіальними підрозділами, виконавчим комітетом міської ради, міста обласного значення, районними, районними у містах Києві та Севастополі державними адміністраціями, банком, який пройшов акредитацію, нотаріус.
- Державним реєстратором може бути громадянин України, який має вищу освіту та відповідає кваліфікаційним вимогам, визначеним Міністерством юстиції України

(2) Державний реєстратор – завдання

- Приймає документи
- Перевіряє на наявність підстав для зупинення розгляду документів
- Проводить реєстраційні дії
- Веде ЄДР
- Веде реєстраційні справи
- Здійснює інші повноваження, визначені цим Законом
- Не має права проводити реєстраційні дії щодо себе, свого чоловіка чи дружини (близьких родичів)

(3) Адміністратор – права

- Безоплатно одержувати від суб'єктів надання АП, їх ПУО документи та інформацію, пов'язані з АП
- Погоджувати документи (рішення) в інших ОДВ та ОМС, отримувати їх висновки з метою надання АП без залучення особи
- Інформувати керівника ЦНАП та керівників суб'єктів надання АП про порушення термінів, вимагати вжиття заходів
- Посвідчувати власним підписом та печаткою (штампом) копії (фотокопії) документів і виписок, витягів з реєстрів та баз даних

Інші норми Закону

- Введення поняття “адміністративний збір”
- Завдання КМУ розробити проект закону про перелік адміністративних послуг та адміністративний збір за їх надання
- Реєстр адміністративних послуг
- Єдиний державний портал адміністративних послуг
- Набуття суб’єктом надання АП майнових прав інтелектуальної власності на створений об’єкт (ПЗ і т.п.)

Дякую за увагу!

Центр політико-правових реформ

www.pravo.org.ua